

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 13:00:22)

Poštovane kolege, poslanici i poslanice, predsjedniče i članovi Vlade, otvaram **Šestu - posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja** u 2017. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Kao što znate, ovo je sjednica posvećena Premijerskom satu u okviru kojeg pitanja premijeru postavljaju predsjednici, odnosno ovlašćeni predstavnici klubova poslanika, pa je dnevni red sjednice Premijerski sat. Vrijeme za postavljanja pitanja predsjedniku Vlade iznosi najviše pet minuta, predsjednik Vlade odgovara u trajanju najviše pet minuta. Poslije datog usmenog odgovora predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika koji je postavio pitanje ima pravo da komentariše odgovor u trajanju najviše tri minuta, a predsjednik Vlade da odgovori na komentar u trajanju najviše tri minuta.

Podsjećam da su pitanja predsjedniku Vlade postavili sljedeći poslanici: Branimir Gvozdenović u ime Kluba poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore, Genci Nimanbegu u ime Kluba poslanika Bošnjačke stranke, koalicije "Albanci odlučno" i Hrvatske građanske inicijative i Vujica Lazović, predsjednik Kluba poslanika Socijaldemokrata Crne Gore i Liberalne partija Crne Gore.

Kolege poslanici, prelazimo na postavljanje pitanja. Ima riječ Branimir Gvozdenović, u ime Kluba poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore. Izvolite, potpredsjedniče.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.04.17 13:01:49)

Hvala.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, u ime Poslaničkog kluba DPS-a, predsjedniku Vlade Crne Gore, Dušku Markoviću, postavljam sljedeće pitanje:

Poštovani gospodine predsjedniče,

Više puta ste naglasili da je konkurentnost ekonomije jedan od osnova dimenzioniranja ekonomskog rasta u Crnoj Gori. U ekspozeu ste naveli da strukturne reforme u kombinaciji sa fiskalnom konsolidacijom imaju za cilj makroekonomsku stabilnost i rast međunarodne konkurentnosti Crne Gore. Prioritetne reformske mjere Vlade Crne Gore u tom pravcu definisane su u Programu ekonomskih reformi Crne Gore za period 2017-2019. godina, kao i ostalim strateškim dokumentima Vlade Crne Gore iz ovog mandata i prethodnog perioda. Kakva je dinamika sprovođenja reformskih mjera sadržanih u ovim dokumentima i koji su očekivani efekti njihovog sprovođenja?

Obrazloženje. Program ekonomskih reformi je najvažniji dokument Crne Gore u ekonomskog dijalogu s Evropskom komisijom i zemljama članicama Evropske unije. Istovremeno je i ključni strateški dokument zemlje za srednjoročno makroekonomsko i fiskalno programiranje koji sadrži i prateću agendu strukturnih reformi važnih za smanjenje i eliminisanje prepreka privrednom rastu i jačanju sveobuhvatne konkurentnosti Crne Gore.

Program ekonomskih reformi za period 2017-2019. godina sadrži optimalnu kombinaciju mjera ekonomske politike koja će omogućiti stabilnost javnih finansija, nastavak održivog ekonomskog razvoja i rasta, rast zaposlenosti i očuvanje nivoa socijalne zaštite najugroženijih slojeva stanovništva. Komplementarno s Programom ekonomskih reformi Vlada Crne Gore je 2016. godine usvojila dokument "Reforme za konkurentnost - 2020", definišući povećanje konkurentnosti ekonomije kao primarni cilj ekonomskog razvoja Crne Gore. Za očekivati je da će sprovođenje reformskih mjera iz ovih programskih dokumenata uticati na unapređenje pozicije Crne Gore na međunarodnim listama konkurentnosti tj. stvaranju kvalitetnog okvira u kojem će crnogorski privrednici, odnosno domaći i strani investitori doprinijeti stvaranju nove vrijednosti. Sprovođenje reformskim mjera za konkurentnost doprinos je sveukupnom ekonomskom razvoju i novom zapošljavanju u Crnoj Gori.

Poštovani predsjedniče, imaću dopunsko pitanje koje je vezano za Herceg Novi i aktivnosti Vlade koje su vezane za unapređenje konkurentnosti i aktivnosti koje treba da dovedu do novog zapošljavanja i investicionih aktivnosti na tom prostoru. Hvala lijepa.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 13:04:42)

Hvala Vam, potpredsjedniče Gvozdenoviću.
Predsjednik Vlade ima riječ. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.04.17 13:04:48)

Hvala, gospodine predsjedniče.

Poštovani poslanice Gvozdenoviću, uvaženi poslanici,

Strateški razvojni cilj Crne Gore je održivi ekonomski rast koji će doprinijeti smanjenju razvojnog jaza zemlje u odnosu na prosjek Evropske unije i povećanju kvaliteta života svih njenih građana. Ovaj cilj je definisan Programom ekonomskih reformi Crne Gore kao najvažnijim dokumentom Crne Gore u ekonomskom dijalogu s Evropskom komisijom i zemljama članicama Evropske unije koji Vlada, u skladu sa smjernicama Evropske komisije, svake godine usvaja za naredni trogodišnji period.

Program je istovremeno i ključni strateški dokument države za srednjoročno makroekonomsko i fiskalno programiranje koji sadrži i prateću agendu strukturnih reformi važnih za smanjenje ili eliminisanje prepreka privrednom rastu i jačanju sveukupne konkurenosti zemlje.

Iako je zahvaljujući dinamičnom ekonomskom rastu, u deceniji od obnove nezavisnosti države, bruto društveni proizvod po glavi stanovnika Crne Gore, po paritetu ukupno ovih snaga povećan na 42% evropskog prosjeka, Crnoj Gori su potrebne više stope ekonomskog rasta i njihova održivost kako bi se bruto društveni proizvod per kapita brže približavao onome u Evropskoj uniji. Ostvarenje navedenog predviđeno je u Programu ekonomskih reformi kombinacijom dvije grupe mjera ekonomske politike. Prva grupa se odnosi na jačanje fiskalne i finansijske stabilnosti ekonomije kao preduslov za dugoročni privredni rast zemlje, a druga grupa mjera ekonomske politike je usmjerena na rješavanje strukturnih problema u ekonomiji, odnosno otklanjanje ključnih prepreka za unapređenje konkurenosti i povećanje potencijalnog privrednog rasta na srednji i dugi rok.

Razorna svjetska ekonomska kriza koja je otpočela 2009. godine snažno je ukazala na strukturne slabosti i razvijenijih ekonomija i zemalja u razvoju i podstakla na intenzivnije sprovođenje strukturnih reformi prvenstveno usmjerenih na povećanje konkurentnosti koja znači veću produktivnost i zaposlenost. To se odnosi i na Crnu Goru. Zato su reforme usmjerene na jačanje makroekonomske stabilnosti i unapređenje konkurentnosti neophodne kako bismo stopu ekonomskog rasta ubrzali do realno mogućeg nivoa od oko 4% godišnje i učinili je dugoročno održivom. Samo tako se može crnogorski dohodak per kapita bliže približavati evropskom, odnosno životnom standardu razvijenih evropskih društava.

Iako je Crna Gora, prema međunarodnim izvještajima o konkurentnosti, unaprijedila svoj rang u posljednjih deset godina, najnoviji izvještaji referentnih međunarodnih organizacija jasno ukazuju na postojanje prepreka daljem jačanju konkurentnosti u pojedinim oblastima. Navedene prepreke Vlada je identifikovala u Programu ekonomskih reformi za 2017. i to su nedovoljna razvijena fizička infrastruktura mimo dodatne vrijednosti u proizvodnji, ograničen pristup finansiranju malih i srednjih preduzeća, spor rast kredita kao važan za veću aktivnost realnog sektora, relativno visoko učešće neformalne ekonomije, nedovoljna usaglašenost obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada, nefleksibilnost i visoki troškovi tržišta rada, nedovoljno predvidiva poreska politika, nedovoljno efikasna državna administracija i neophodnost daljeg unapređenja vladavine prava i nizak stepen inovativnosti.

Polazeći od identifikovanih prepreka za ostvarivanje dinamičnijeg ekonomskog rasta u ekspozici za sastav 41. Vlade u novembru 2016. godine, istakao sam da strukturne reforme u kombinaciji sa fiskalnom konsolidacijom imaju za cilje makroekonomsku stabilnost i rast međunarodne konkurentnosti naše zemlje. O prvim efektima reformskih mjera, odnosno mjera fiskalne konsolidacije govorio sam u odgovoru na pitanju u okviru instituta Premijerski sat u martu 2017. godine. Danas na osnovu ažuriranih podataka, mogu potvrditi da se naplata izvornih prihoda odvija u skladu sa planom. U odnosu na prva četiri mjeseca prošle godine izvorni prihodi

budžeta su u periodu 1. januar - 21. april 2017. godine veći za 1,1% i iznosili su 403, 2 miliona eura. Ovdje želim još da kažem da su nam na ovaj dan u aprilu mjesecu, upoređujući sa istim periodom iz aprila 2016. godine prihodi veći za 11,2 %. To je, zaista, podatak koji ohrabruje.

Dakle, na rashodnoj strani potrošnja većine potrošačkih jedinica u prvom kvartalu 2017. je niža od planirane, ali je i kapitalna potrošnja ispod plana. Svakako očekujem da će u narednom periodu biti intenzivirane aktivnosti na stopostotnoj realizaciji kapitalnog budžeta, kao važnog za sprovođenje prioritarnih reformskih mjera unapređenju fizičke infrastrukture i ostvarenje investicione potrošnje važne za projektovani ekonomski rast. Pored mjera sa makro fiskalnim uticajem, koji imaju za cilj smanjenje budžetskog deficita i usporavanje rasta javnog duga do kraja 2019. godine Program ekonomskih reformi sadrži i 20 prioritarnih reformskih mjera u sljedećim oblastima strukturnih reformi: upravljanje javnim finansijama, energetika, saobraćaj i telekomunikacije, telekomunikacija tržišta, sektorski razvoj, poslovno okruženje i smanjenje neformalne ekonomije, istraživanje, inovacija, spoljna trgovina i podsticanje investicija, obrazovanje i vještina, zapošljavanje i tržišni rad, socijalna inkluzija, smanjenje siromaštva i jednake mogućnosti. Većina prioritarnih reformskih mjera iz navedene Reformske agende se realizuju u skladu sa planom. Komplementarno Programu ekonomskih reformi kao u osnovnom dokumentu u ekonomskom dijalogu Crne Gore sa Evropskom unijom, Vlada Crne Gore je u aprilu 2016. godine usvojila dokument "Reforme za konkurentnost - 2020" u kome je povećanje konkurentnosti ekonomije definisano kao primarni cilj ekonomskog razvoja. Ovim dokumentom su identifikovane strukturne reforme za rast i razvoj preduzetništva, malih i srednjih preduzeća, investicija, tržišta rada, socijalne zaštite i penzijskog sistema, sistema obrazovanja i zdravstva, upravljanja javnim finansijama i administrativna reforma.

Predviđene reforme za rast i razvoj preduzetništva malih i srednjih preduzeća i investicija odnose se na programe podrške razvoju preduzetništva i povoljnog pristupa finansiranju preduzeća i industrije, podsticaju u turizmu, podsticaju za direktne investicije uključujući i razvoj biznis zona, podsticanje inovacija itd. Reforma tržišta rada socijalne zaštite i penzijskog sistema odnosi se na mjere povećanja fleksibilnosti, mobilnosti tržišta rada, eliminacija fiktivne nezaposlenosti sistema, eliminisanje zloupotreba u sistemu socijalne zaštite i reformi penzijskog i invalidskog osiguranja. Reformske mjere u sistemu obrazovanja imaju za cilj da doprinesu unapređenju kvaliteta obrazovanja, većoj konkurentnosti radne snage i povećanju zaposlenosti. Istovremeno reforma sistema zdravstvene zaštite usmjerena je na podizanje njegovog kvaliteta i efikasnosti uz unapređenje kvaliteta zdravstva stanovništva i stvaranju uslova za finansijsku održivost zdravstvenog sistema.

Administrativna reforma predviđena dokumentom "Reforme za konkurentnost - 2020" sadrži reformske mjere usmjerene na nastavak procesa reforme državne uprave, lokalne samouprave i institucija koje vrše javna ovlašćenja, a sve u cilju povećanja konkurentnosti kroz veću efikasnost javne uprave.

Poštovani poslanice Gvozdenoviću,

Reformske mjere definisane u Programu ekonomskih reformi, kako one sa makro fiskalnim uticajem tako i one na sektorskom nivou, treba da doprinesu unapređenju ambijenta za dalji rast investicija na kojima se zasniva razvojni model Crne Gore. Podsjetiću da je priliv neto stranih direktnih investicija u 2016. činio oko 10% bruto društvenog proizvoda. Snažan trend rasta nastavljen je u prva dva mjeseca 2017. godine kada je neto priliv stranih direktnih investicija bio 64,6 miliona eura što je značajno više u odnosu na uporedni period prethodne godine, nešto više od tri i po puta.

Sve navedeno ide u prilog ostvarenju stope realnog ekonomskog rasta Crne Gore od 3,2% u 2017. godini projektovanog u Programu ekonomskih reformi za 2017. godinu. Podsjetiću i na to da su projekcije ekonomskog rasta objavljene od strane naših međunarodnih partnera još optimističnije i ohrabrujuće. Tako je Svjetska banka projektovala realni rast crnogorske ekonomije po stopi od 3,3%, a Evropska komisija po stopi od 3,7% u 2017. godini. Ono što vam mogu reći ja bih bio nezadovoljan sa stopom od 3,2% iako je to naša projekcija. U cilju obezbeđenja adekvatnog monitoringa svih planiranih reformskih mjera sadržanih u Programu ekonomskih reformi za 2017. kao i u dokumentu "Reforme za konkurentnost - 2020" kao temeljni za unapređenje konkurentnosti, a time i ostvarenja projektovanog ekonomskog rasta, u toku su aktivnosti na osnivanju savjeta za konkurentnost koji od juna ove godine treba da prati realizaciju

prioretnih reformskih mjera sadržanih u navedenim dokumentima Vlade Crne Gore.
Zahvaljujem se na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 13:14:44)

Hvala Vama.
Branimir Gvozdenović, komentar.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.04.17 13:14:50)

Uvaženi predsjedniče,
Zahvaljujem na sadržajnom i jasnom odgovoru.
Kao što sam najavio imam i dopunsko pitanje u ime Poslaničkog kluba DPS-a.
Na osnovu inicijative našeg poslanika Petra Porobića, nosioca liste DPS Herceg Novi
"Sigurnim korakom za Crnu Goru - Milo Đukanović", postavljam dodatno pitanje:
Šta Vlada planira na planu ekonomskog razvoja i valorizacije potencijala Herceg Novog?
Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 13:15:23)

Hvala.
Predsjedniče Vlade, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.04.17 13:15:26)

Hvala Vam, poslaniče Gvozdenoviću na dopunskom pitanju.
Ovo dopunsko pitanje s obzirom na ono što projektuje Vlada ili planira Vlada u ukupnoj, naša politika koja konstituiše ovu Vladu zahtijevalo bi više vremena nego ono vrijeme koje je dato u okviru dopunskih pitanja.

Dakle, u osnovnim porukama, ono što su naši planovi za Herceg Novi, znači brzu efikasnu i potpunu valorizaciju nespornog ukupnog resursa koji Crna Gora ima na ovom području. Vjerujem da, ne samo vjerujem nego Vam mogu sa tvrdnjom saopštiti, da svakoga dana u moj kabinet, u kabinet mojih saradnika i resornih ministara dolaze ozbiljni investitori sa snažnim interesovanjem da baš na tom prostoru ulažu u svoj kapital i doprinose ukupnom razvoju Crne Gore. Da bi to i zbog čega je to tako i da bi se to realizovalo reći ću da smo već duže vremena, odnosno i Vlade u prethodnom mandatu ozbiljno radili na stvaranju ukupnih pretpostavki da bi došli do ovog trenutka da Herceg Novi i prostor, odnosno resursi na području Opštine Herceg Novi imaju ovakvu šansu i ovakvu perspektivu. Otvarali smo Herceg Novi sa različitih strana. Ovdje ću pomenuti samo regionalni put Risan-Žabljak koji je približio sjever i ne samo sjever Crne Gore primorju odnosno Herceg Novom, nego je otvorio ovaj prostor i za građane, turiste i privrednike i sa prostora van Crne Gore. To je jedna veoma važna infrastrukturna investicija.

Takođe smo u Herceg Novom pokrenuli projekat, odnosno nije pokrenut već se implementira jedna od, rekao bih, do sada najvrednih investicija ne samo u Crnoj Gori i regionu nego možda i šire. To je projekat Porto Novi. Vi znate da je on u svojoj osnovi, odnosno u svom početku planiran na iznos od preko 250 miliona eura. Na današnji dan, odnosno na dan kada sam ja posjetio gradilište Porto Novog uložena sredstva su već premašila 220 miliona. Investitor planira da do kraja investicije, do kraja realizacije projekta uloži preko 600 miliona eura. I želim da vam kažem, ne samo vama ovdje nego i građanima Herceg Novog, da će to biti značajno više od 600 miliona eura i da će to biti jedan od najreprezentativnijih rizorta, ne samo u Evropi nego i van evropskih okvira i da će to biti nova razglednica, nova slika Crne Gore i velika razvojna šansa za Herceg Novi, ne koja se očekuje već koja je na pragu. Menadžment već sada planira i priprema

zapošljavanje preko 1200 radnika, domaće radne snage, dakle, velike prilike za nova zapošljavanja na ovom prostoru i to mlade radne snage.

Imamo projekat koji će se odvijati na ostrvu Lastavica i tiče se tvrđave Mamula vrijedne 15 miliona eura, stvaramo pretpostavke za to i to će takođe značajno oplemeniti taj prostor i predstavljati jednu kvalitetno novu ponudu.

U 2016. godini kao što znate u Herceg Novom su otvoreni dva hotela - hotel "Park" i butik hotel "Casa del Mare - Blanche", a u ovoj godini se već planira otvaranje nekoliko novih hotela sa četiri i iznad četiri zvjezdice. To je opet velika prilika i za razvoj turizma, razvoj ekonomije na ovom prostoru, naravno i crnogorske ekonomije, ali i nova zapošljavanja.

U planu privatizacije smo predvidjeli za ovu godinu nekoliko lokacija. To su lokacije Donja Azra, lokacija između Njivica i Sutorine, Kabl For, Dobra Luka itd.

Poslaniče Gvozdenoviću, vidite da se ozbiljno radi u kontekstu naših napora, napora ove vlade da već do kraja proljeća ove godine usvojimo plan priobalnog područja, odnosno obalnog područja i da usvojimo novi zakon o uređenju i planiranju prostora, oko kojeg je već počela diskusija, da ubrzamo, inteziviramo razvoj ovog prostora kroz izgradnju objekata u turističke svrhe. Posebno me raduje interesovanje, veliko interesovanje stranih investitora da su spremni da uđu u gradnju mosta Verige kao velikog infrastrukturnog projekta koji će ovom prostoru i Crnoj Gori značajno doprinijeti i naši planovi da uđemo u proces valorizacije aerodroma u Tivtu koji će takođe ovaj prostor učiniti dostupnim, da kažemo, svima onima koji žele da dođu u Crnu Goru i na ovaj prostor širom planete.

Velike mogućnosti, ozbiljne perspektive ne u najavni nego one koje se realizuju, ali zato moramo imati i obezbijediti političku stabilnost, zato ova politika mora imati, da kažemo, volan u svojim rukama jer, kao što vidimo, ove druge politike nas tjeraju u nekom drugom pravcu, pravcu nepovrata, pravcu gubitništva. Vjerujem da se tom putu nećemo prikloniti i da će ove razvojne šanse koje nam se nude biti brzo valorizovane u korist svakog građanina u Herceg Novom. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 13:21:45)

Hvala Vama, predsjedniče Vlade.

Da upozorim sljedeće kolege koji postavljaju pitanja, kada je Premijerski sat na dnevnom redu, nema dopunskih pitanja, nego komentarišete odgovor premijera na vaše pitanje. Ovo je imalo kopče sa ekonomskom konkurentnošću, ali i da se zahvalim premijeru što je iskoristio tu priliku da u sklopu eto iznenađujućeg dopunskog pitanja, iznenađujućeg jer nije proceduralno. Znači, komentari na odgovor premijera na pitanje koje ste postavili.

Sada ima riječ potpredsjednik Parlamenta Genci Nimanbegu, Klub poslanika Bošnjačke stranke, koalicije "Albanci zajedno", FORCA, DUA, Albanske alternative i Hrvatske građanske inicijative. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (26.04.17 13:22:40)

Hvala, predsjedniče Brajoviću.

Kao ovlašćeni predstavnik Kluba Bošnjačke stranke, koalicije "Albanci odlučno" i Hrvatske građanske inicijative upućujem Vam sljedeće pitanje:

Koje su mjere, ciljevi i učinci koje planira da preduzme tj. ostvari Vlada Crne Gore u sklopu već najavljene reforme obrazovnog sistema putem izmjena seta zakona iz oblasti obrazovanja? Imajući u vidu da je obrazovanje prepoznato kao jedan od prioriteta Vlade, šta očekujete od najavljenih reformi i koje koristi očekujete za učenike i studente, kako za cjelokupno društvo tako i posebno za obrazovanje na albanskom jeziku, kao dio cjelokupnog obrazovnog sistema?

Obrazloženje:

Kvalitetno, dostupno, sveobuhvatno obrazovanje je osnova razvoja modernog društva. Društvo koje želi da zajedničke vrijednosti budu prihvaćene, obrazovanju mora posvetiti najveću pažnju da bi pojedincu omogućili kvalitetno obrazovanje, sposobno da stvori pojedinca koji sa

svojim sposobnostima je u stanju da doprinosi sebi, porodici i zajednici u kojoj živi. Već su najavljene reforme i to na početku mandata Vlade, dok je Ministarstvo već predstavilo nacрте, sete zakona i otpočelo javnu raspravu o njima. Najavljene izmjene predviđaju, između ostalog, unapređenje znanja stranih jezika na svim nivoima kao i uvođenje praktične nastave koja je prepoznata kao nedostatak. Takođe, u cilju podizanja kvaliteta najavljuje se kao značajan iskorak smanjenje opterećenja učenika kroz manje grupe za rad, odnosno manji broj učenika u odjeljenju. Fond za kvalitet i talente i besplatne studije, nešto što najviše interesuje mlade ljude, kao i novi model studija. Veliko interesovanje javnosti na ovu temu kao najava za dodatnim ulaganjem u obrazovanje da unaprijede položaj učenika i studenata i dugoročno kroz kvalitetni sistem omogući konkurentnost mladih za tržište rada i time smanji nezaposlenost, a obezbijedi prepoznatljivost obrazovnog sistema u Crnoj Gori.

Kao dio opšteg sistema obrazovanje na albanskom jeziku u Crnoj Gori ima svoje posebnosti. Brojni nedostaci koji su prepoznati od strane samih procesnih radnika i koje Nacionalni savjet Albanaca kroz dokument "Zaključci i preporuke za poboljšanje položaja obrazovanja na albanskom jeziku u Crnoj Gori" još 2014. godine uputio je svim nadležnim institucijama obrazovanja.

Poslije niza sastanaka koje smo pokrenuli Ministarstvo je krenulo u implementaciju kroz formiranje radne grupe, a koja je svoj posao završila još početkom 2016. godine. Očekujemo da se rezultati, preporuke i zaključci implementiraju još od juna mjeseca 2016. godine.

Imajući u vidu sve navedeno, što sve očekujete od reformi obrazovnog sistema i koje su optimalni rokovi koje možemo očekivati za implementaciju ovog važnog procesa? Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 13:26:05)

Hvala Vam, gospodine Nimanbegu.
Predsjednik Vlade ima riječ, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.04.17 13:26:07)

Hvala Vam.

Uvaženi poslaniče Nimanbegu,

Prije nego što pređem na odgovor želim da, pozivajući se na Vašu informaciju, da je Vlada, odnosno resorno Ministarstvo pokrenulo paket propisa, odnosno pripremilo paket propisa za reformu cjelokupnog sistema obrazovanja, govori o tome da ispunjavamo ne samo u rokovima nego i suštinske obaveze koje smo preuzeli i pred vama poslanicima i pred građanima Crne Gore. Iako smo na početku javne rasprave o ovom paketu reformi želim da iskažem i poštovanje i čestitke Ministarstvu prosvjete i ministru i njegovom timu na izvanredno pripremljenom paketu reformi u ukupnom sistemu obrazovanja, a vjerujem da će to biti i zaključak ne samo javne rasprave nego i vaša ocjena kada ćete se ubrzo o tim zakonima izjašnjavati ovdje.

Dakle, svaka ozbiljna reforma zahtijeva vrijeme koje će pokazati opravdanost njenih ciljeva. U obrazovanju kao oblasti koja podrazumijeva sazrijevanje ne samo znanja nego i ličnosti to vrijeme je mnogostruko veće, ali zato su i plodovi obrazovnih reformi najčešće vidljiviji od rezultata u drugim oblastima.

Reforme u predškolskom, u osnovnom, gimnazijskom, stručnom i visokom obrazovanju na kojima je Ministarstvo radilo u prethodnom periodu svoju punu vidljivost imaće tek u godinama koje dolaze. Budući da je riječ o najosetljivijem dijelu društva, djeci i mladima nemamo sumnju i potrebu takvog napora. Prema svim relevantnim istraživanjima, pohađanje predškolskih ustanova ima izuzetno veliki uticaj na sveukupni napredak djeteta i njegova postignuća. U tom smislu poznato je i da se znanja kvalitetnije usvajaju u najmlađem uzrastu. Tako je predloženim izmjenama Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju predviđena mogućnost izučavanja engleskog jezika za djecu od tri do šest godina u predškolskim ustanovama. Izuzetno važna je novina i obavezna nastava engleskog jezika od prvog razreda osnovne škole.

Pored toga, otvorili smo mogućnost da se i ove školske godine u okviru pilot projekta dio

nastave za pet odjeljenja prvog razreda izvodi na engleskom jeziku. Novim opštim dijelom obrazovnog programa za osnovno obrazovanje čija primjena će otpočeti od ove školske godine ukupan fond časova za osnovne škole je smanjen za 10%. Osnovni motiv za izmjene u ovom pravcu jeste neophodnost da se obezbijedi optimalno vrijeme tokom koga će učenici zaista usvojiti trajna i primjenjiva znanja. Paralelno sa smanjenjem obima gradiva u osnovnim školama Ministarstvo prosvjete je vodilo računa o statusu nastavnog kadra i našem opredjeljenju da ćemo se posebno baviti položajem prosvjetnih radnika. Upravo zato je izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovnj, nastavnicima predmetne nastave smanjena sedmična norma na 18 časova, dok je nastavnicima razredne nastave norma usklađena sa obrazovnim programom.

Individualni pristup i fokusiranje na lične mogućnosti i afiniteta svakog djeteta, bili su osnov da se predloži smanjenje broja učenika u odjeljenjima prvog razreda škola sa dosadašnjih 30 na 28 učenika. Time će se vjerujemo značajno unaprijediti uslovi za rad i učenje i unaprijediti kvalitet nastave. Opredijelili smo se da stimulišemo najbolje učenike, moramo im od samog ulaska u obrazovni sistem pokazati da brinemo o njima i da je njihova budućnost vezana za ovu zemlju. Tako će se u skladu sa izmjenama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju po prvi put u Crnoj Gori osnovati fond za kvalitet i talente. Njime će se stvoriti mogućnost za nagrađivanje najboljih učenika i studenata, njihovih nastavnika i profesora, kao i za unapređenje uslova učenja rada. U ovom slučaju fokus će biti na onim ustanovama kojima je to i najpotrebnije poput seoskih škola. Sredstva fonda će se obezbjeđivati iz budžeta i unutar resorske preraspodjele sredstava. Kao predsjednik Vlade daću doprinos da ona budu na potrebnom nivou.

Davanje istih šansi djeci nije ničija dobra volja, nego obaveza svih, a posebno onih koji rade u sistemu obrazovanja. S toga, pozdravljam namjeru Ministarstva prosvjete da na novi način organizuje angažman asistenata u nastavi za djecu sa posebnim obrazovanim potrebama. Oni će od sada biti angažovani od strane škola u toku školske godine na osnovu Ugovora o radu, sa svim pravima i obavezama iz radnog odnosa uključujući znatno veća primanja od dosadašnjih. Osim rješavanja ono što je egzistencijalno pitanje asistenata kao rezultat ove odluke očekujemo i dodatni kvalitet u radu i davanju optimalne podrške djeci. Izmjenama Zakona o gimnaziji, predloženo je da se gimnazija može osnovati kao opšta i specijalistička, matamtička, filološka, sportska ili neka druga, čime se izlazi u susret potrebama mladih, da se profilišu u onim segmentima za koje imaju sklonosti. Naši srednjoškolci moraju imati predznanja za dalju nadogradnju tokom obrazovanja. S toga je izmjenama Zakona o gimnaziji i Zakona o stručnom obrazovanju predloženo uvođenje bodovnog limita za upis u prvi razred gimnazije i četvorogodišnje stručne škole. Kako bi se matura unaprijedila, predloženo je da bude u potpunosti eksterna čime će se dodatno objektivizirati čitav proces. Takođe, učenici će umjesto četiri polagati tri predmeta. Generacija učenika srednjih škola koja ove godine upisuje prvi razred, polagati će maturalni, stručni ispit po ovom novom konceptu, ako bude usvojen.

Podaci pokazuju da je u zemljama Evropske unije više miliona mladih od 15 do 24 godine nezaposleno. Ali da je nezaposlenost najmanja tamo gdje se u saradnji sa poslodavcima utvrđuju potrebe za vještinama i kvalifikacijama. S toga su predloženim izmjenama Zakona o stručnom obrazovanju predviđeni podsticaji za poslodavce kako bi se obezbijedila implementacija dualnog obrazovanja. Ministarstvo će obezbjeđivati sredstva za naknade učenicima prvog i drugog razreda u dualnom obrazovanju, a naknade u trećem razredu su obaveza poslodavca. Naknada učeniku u dualnom obrazovanju biće od 10% do 20% prosječne neto zarade u Crnoj Gori.

Zakonom o visokom obrazovanju predviđene su besplatne studije za studente osnovnih studija koji će se upisati u javne ustanove ove studijske godine. Dok će master studije po reformisanom modelu studija biti besplatne počev od 2020, 2021. godine. Pored toga, dodatno integrisanje crnogorskog u evropski obrazovni prostor otvorit će šansu za još veću mobilnost naših mladih ali i njihovo lakše zapošljavanje i prepoznatljivost njihovih diploma na tržištu. Od ove studijske godine na Univerzitetu Crne Gore je predviđeno i uvođenje novog modela studiranja po sistemu 3 + 2 + 3 osnovne, master i doktorske studije, dok su i ostale ustanove visokog obrazovanja u obavezi da model studija usklade sa navedenim sistemom.

Izmjenama zakona uvodi se takozvani ugovorni model finansiranja visokog obrazovanja. Ugovorom između Vlade i javne ustanove obezbijedit će se veća izdvajanja iz budžeta za univerzitet koja mora pratiti i veća odgovornost univerziteta i širi kvantum obrazovnih programa.

Dakle, obim opredijeljenih sredstava zavisić će isključivo od postignutih rezultata i pruženih

obrazovnih usluga.

Poštovani poslanice Nimanbegu, slažem se sa Vašom ocjenom da je obrazovanje na albanskom jeziku dio cjelokupnog obrazovnog sistema. Upravo zbog toga odgovori koji se tiču reforme predškolskog obrazovanja, uvođenje engleskog jezika od najranijeg djetinjstva, smanjivanje obima gradiva za osnovce, brige o statusu prosvjetnih radnika, osnivanja fonda za kvalitet i talente, kompatibilni su i primjenljivi kada je u pitanju obrazovanje na albanskom jeziku. Međutim, u tom smislu možemo ukazati na još neke mjerljivije iskorake koji korenspodiraju sa našim ukupnim opredjeljenjima. Naime, Vlada kontinuirano radi i na podizanju kvaliteta obrazovanja manjina zbog čega je konstituisan poseban direktorat u Ministarstvu prosvjete. Nastava na albanskom jeziku realizuje se na svim nivoima obrazovanja sa ciljem njenog daljeg unapređenja, a na inicijativu Albanskog nacionalnog savjeta aprila 2015. godine formirana je radna grupa koja je radila na analizi programa i udžbenika za nastavu na albanskom jeziku, kako bi se dali konkretni predlozi za otklanjenje potencijalnih nedostataka. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva u kontinuitetu objavljuju udžbenike na albanskom jeziku za sve predmete sa istim obimom sadržaja koji imaju udžbenici na crnogorskom jeziku.

Planirano je da se u Tuzima otvori muzička škola kao područno odjeljenje Muzičke škole "Vasa Pavić" iz Podgorice kao i da se Gimnazija u Tuzima transformiše u mješovitu školu koja će realizovati i programe stručnog obrazovanja i na taj način obim obrazovnih usluga učiniti širim i bogatijim. Pored svega navedenog Ministarstvo prosvjete u saradnji sa Univerzitetom Crne Gore planira da dodatno unaprijedi kvalitet studijskog programa obrazovanja učitelja na albanskom jeziku koji se realizuje na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Sve ovo je dio reformskih koraka kojima je Ministarstvo prosvjete odnosno Vlada Crne Gore pristupila u ovom /prekid/ politika. Stručnoj javnosti je jasno da se radi o reformama koje je pored usvajanja zakonske regulative zahtijevaju i dodatni trud i svestranije zalaganje svakog profesora, svakog nastavnika i svakog državnog službenika koji se bavi ovim pitanjima.

Zahvaljujem se na pažnji. Izvinjavam se za prekoračenje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 13:36:40)

Hvala Vam, predsjedniče Vlade.
Riječ ima potpredsjednik Genci Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU (26.04.17 13:36:53)

Hvala Vam predsjedniče Vlade na veoma iscrpnom i opširnom odgovoru. Koristim još jednom priliku da pozovem sve radnike u obrazovanju, sve zainteresovane strane da se uključe u javnu raspravu jer mi kao odgovorni građani, odgovorni činioци društva u onaj segment gdje moramo posvetiti najbolju pažnju je obrazovanje. Moram koristiti najbolji primjer, primjer Finske, gdje su samo investiranjem u obrazovanje oni uspjeli u jednom periodu 20-ak godina podići i svoj društveni proizvod i svoju kompatibilnost ili konkurentnost na tržištu rada, a ukupno u svjetskom dijelu.

Pošto ste pokrenuli mnogo pitanja želim ih komentarisati, nadam se da ću biti dovoljno precizan, da dualno obrazovanje je potrebno u Crnoj Gori. Ali, dualno obrazovanje /prekid/ koje su posljedice ranijeg sistema obrazovanja.

Danas na primorju imamo škole gdje kubure sa upisom onih kadrova koji bi trebali raditi u turizmu, od mehaničara, kuvara, konobara i raznih drugih specijalističkih znanja. Tu moramo koristiti primjer Njemačke. Njihov primjer dualnog obrazovanja je primjer kvaliteta.

Obrazovanje na svim nivoima na albanskom jeziku i dalje zaključci su tu. Nadam se, ako smo 2014. godinu izgubili zbog toga što Ministarstvo nije imalo ministra, 2016. godinu implemenataciji, zato što je bila izborna godina, nadam se da će zaključci koji su rađeni u Ministarstvu i pozdravljam spremnost i ministra Šehovića i ranije ministra Boškovića da krenu u rješavanju tih problema, jer nisu jednostavni treba vremena za to, da se implementiraju što prije. Implementiranje toga je što prije je da se uklone recimo nedostaci da imamo nekvalitetne prevode

sa crnogorskog na albanski i trebaju se utvrditi rokovi i dinamika korekcije tih udžbenika.

Investicije u škole su potrebne, jer osim finansijskog investiranja u objekte škola treba investirati u kadar. Ovdje želim postaviti pitanje i vama i ministru i javnosti.

Da li smo mi kadri da poboljšamo kvalitet obrazovnog kadra u školama ako ne pokrenemo jedan proces koji se zove - proces demokratizacije škola. To znači da upravljanje školama da /prekid/ nastavnika zaposlenih u tim institucijama lokalnih samouprava i Ministarstva kao odgovornog za praćenje kvaliteta u tom procesu.

Mislim da je prilika da krenemo u unapređenje sistema, jer svi i javnost i mi lično ovdje sumnjamo da reforme koje su preduzete prije 15 godina da su dale su kvalitetan rezultat. Mislim i na osnovnu školu i na bolonjski sistem. Iskustva susjednih država su sljedeća, mi smo uveli devetogodišnje školovanje u naš sistem, srednje škole su nam četiri godine, u susjedstvu srednje škole, i u Kosovo i u Albaniji, su trogodišnje tako da je ciklus i osnovnog i srednjeg obrazovanja 12 godina. Zahvaljujem vam još jednom.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 13:40:37)

Hvala poslaniče Nimanbegu.

Sada dajem riječ Vujici Lazoviću, predsjedniku Kluba poslanika Socijaldemokrata Crne Gore i Liberalne partije Crne Gore.

Izvolite poslaniče Lazoviću.

VUJICA LAZOVIĆ (26.04.17 13:40:51)

Poštovani predsjedniče Parlamenta, uvažene dame i gospodo poslanici, uvaženi predsjednici i članovi Vlade,

Ja ću ispred Kluba Socijaldemokrata i Liberalne partije Crne Gore postaviti jedno pitanje koje smo bili u prilici da ovdje čujemo i ranije kako u okviru Premijerskog sata tako i u okviru onog dijela koje zovemo poslanička pitanja u ranijim sazivima Parlamenta i u ranijem mandatu Vlade.

To je pitanje koje se odnosi na regionalni razvoj i ono zaslužuje da i danas bude ponovo ovdje naglašeno iz prostog razloga što je ono veoma bitno za ekonomski, socijalni, pa ako hoćete i politički integritet Crne Gore. Zato uvaženi predsjedniče moje pitanje glasi:

S obzirom na uočenu potrebu ravnomjernog regionalnog razvoja, a uzimajući u obzir činjenicu da je Sjever najnerazvijeniji dio Crne Gore, šta Vlada preduzima kako bi podstakla razvoj ovog regiona, te koliko je novca i za koje projekte predviđeno da se uloži u Sjever u toku 2017. godine?

Mislim da ne treba posebno obrazloženje za ovo pitanje biću veoma kratak u tom dijelu. Regionalni razvoj je problem sa kojim se nose mnoge zemlje u svijetu, pa čak i mnoge razvijene ekonomije i do danas ekonomska nauka i praksa nije dala neku idealnu formulu kako da se to riješi, kažu sve zavisi od konkretnih okolnosti, realnih uslova i tako dalje. Uzmite primjer Italije čija ekonomija spada u deset najrazvijenijih svjetskih ekonomija pa decenijama nijesu uspjeli da riješe taj problem regionalnog razvoja između Sjevera koji je razvijen i Juga Italije koji je nerazvijen, nažalost ta razlika se i pored svih napora povećala.

Možemo reći u Crnoj Gori da imamo u Sjevernom dijelu dosta resursa i da bi se oni mogli valorizovati, ali u prethodnom periodu i pored niza pokušaja nijesmo do kraja uspjeli da pronađemo dobro rješenje kako bi se ti resursi do kraja na kvalitetan način realizovali. Normalno, dešava se ono što niko od nas ne želi, a to su migracioni procesi ljudi idu za boljim kvalitetom života. Imamo nažalost i tu činjenicu da Podgorica postaje najveća naseobina u Crnoj Gori i prijeto tome da brzih dana, kad kažem brzih dana više se ne misli na godine nego na mjesece, u Podgorici bude polovina ukupne populacije Crne Gore. Što nije dobro i zbog regionalnog razvoja i nije dobro i zbog Podgorice, jer kao što znate, grad je u nekom infrastrukturnom smislu projektovan na nekih od 80-90.000 stanovnika sad su već u toj zoni preko 200.000 stanovnika i to podrazumijeva dodatno ulaganje i tako dalje i tome slično.

Posebno zabrinjava činjenice, jer sam pripremajući ovo poslaničko pitanje provjerio podatke

da je analiza stopa siromaštva koju je Zavod za statistiku posljednji put uradio u 2013. godini, pokazalo da je u Sjevernom regionu ta stopa 10,3%, u tom regionu živi 25% stanovništva Crne Gore, ali i 30,1% svih siromašnih. Znam da je Vlada i u prethodnim mandatima preduzimala značajne aktivnosti, ali ovo pitanje postavljam sa namjerom da nam ovdje saopštite šta Vlada na čijem ste Vi čelu u konkretnom smislu investicija i poduhvata radi na razvoju Sjevera Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 13:44:36)

Hvala poslaniče Lazoviću.
Dajem riječ predsjedniku Vlade. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.04.17 13:44:47)

Poštovani poslaniče Lazoviću,

Hvala Vam na ovom pitanju i kao što znate po više osnova i funkcionalnih i političkih i drugih, ja bih rekao da se ovim problemom i ovim pitanjima bavim svakog dana, a ne samo od Premijerskog sata do Premijerskog sata i mislim da trebamo uspostaviti praksu da na ovu temu na različitim nivoima i u različitim kapacitetima razgovaramo svakog dana i ne samo razgovaramo nego don osimo odluke koje će mijenjati stanje, a koje kao što ste i sami rekli, a ja ću neke podatke ponoviti - nije dobro.

Dakle, jedan od ključnih razloga razvojnog zaostajanja u Crnoj Gori u odnosu na Evropsku uniju je neravnomjeran regionalni razvoj, odnosno neujednačen razvoj njena tri geografska regiona, Sjevernog, Središnjeg i Primorskog. Ovo je prvenstveno posljedica činjenice da raspoloživi razvojni resursi sjevera u prethodnih nekoliko decenija nijesu valorizovani na najadekvatniji način, što je kao posledicu imalo odliv stanovništva i rasat nezaposlenosti.

Prema Strategiji regionalnog razvoja Crne Gore za period 2014 - 2020. godina Sjeverni region koji čini polovinu teritorije Crne Gore, a naseljava ga svega trećina njenog stanovništva najmanji je razvijen region u zemlji, sa oko 50% prosjeka razvijenosti Crne Gore.

S druge strane ovaj region, što je paradoksalno, istovremeno raspolaže najvećim dijelom prirodnih resursa Crne Gore čija efikasna valorizacija treba da doprinese približavanju Crne Gore prosjeku razvijenosti Evropske unije. Zato je strateški cilj politike regionalnog razvoja postizanje ravnomjernijeg socio-ekonomskog razvoja svih jedinica lokalne samouprave regiona zasnovanog na konkurentnosti, inovativnosti i zapošljavanja.

Ostvarivanje cilja regionalnog razvoja fokusirano je na realizaciju privremenih mjera u ključnim razvojnim oblastima i to saobraćaja i ostale javne infrastrukture, poljoprivrede i ruralnog razvoja energetike, zaštite životne sredine, konkurentnosti inovacija, prerađivačke industrije turizma, kulture obrazovanja, zapošljavanja i socijalne politike.

Prema podacima MONSTAT-a broj zaposlenih na Sjeveru je u 2016. godini povećan za 5,6% u odnosu na prethodnu godinu što je jedan od faktora uticaja na smanjenje siromaštva čija se stopa prema posljednjem izvještaju Svjetske banke u Crnoj Gori smanjila u 2016. godini u odnosu na 2013. godinu. Upravo iz razloga koje ste naveli u obrazloženju svog pitanja investicija u Sjevernom regionu dominiraju u sklopu ekonomske i razvojne politike Vlade sa ciljem smanjenja regionalnih nejednakosti u zemlji i zaustavljanje negativnog demografskog trenda u Sjevernom regionu.

Planom za implementaciju Strategije regionalnog razvoja u 2017. godini koji je usvojila Vlada za realizaciju mjera u okviru ključnih prioritarnih oblasti razvoja Sjevernog regiona predviđeno je ukupno 376,3 miliona eura, odnosno 51% ukupnih sredstava opredijeljenih za sprovođenje Strategije regionalnog razvoja u 2017. godini. Od toga se na održivi rast Sjevernog regiona odnosi 79% ukupnih ulaganja, na pametan rast 16%, dok se na inkluzivni rast kao treći pravac razvoja Sjevera, definisan Strategijom regionalnog razvoja, odnosi 5%. Ulaganja u održivi razvoja Sjevera podrazumijevaju ulaganja u saobraćajnu infrastrukturu, poljoprivredu i ruralni razvoj, zaštitu životne sredine i energetiku. U tom pravcu Vlada je za projekte u oblasti

saobraćajne infrastrukture ovog regiona kapitalnim budžetom za 2017. godinu opredijelila preko 200 miliona eura ili preko 70% kapitalnog budžeta. Podsjetiću da su ove godine pored nastavka izgradnje prioritetne dionice autoputa Bar - Boljare za koji je kapitalnim budžetom predviđeno 194,3 miliona eura na Sjeveru preko Direkcije za saobraćaj trenutno izvode radovi na rekonstrukciji dionice regionalnog puta Slijepač most - Pljevlja za koje je kapitalnim budžetom za 2017. godinu planirano dva miliona eura. Rekonstrukciju puta Berane - Petnjica, prva faza kao i investiciji za koju je budžetom predviđeno 1,9 miliona u ovoj godini. Rekonstrukciji izgradnje treće trake na magistralnom putu Mojkovac - Bijelo Polje lokalitet Lepenac - Stevanovac i tako dalje. Takođe, izabran je izvođač radova na projektu rekonstrukcije puta Lubnice - Jezerine, kao višegodišnjem projektu ukupne vrijednosti od 34,7 miliona eura. Vjerujem da smo svjesni važnosti ovog projekta.

U toku je sprovođenje tenderske procedure u okviru druge faze izgradnje obilaznice Rožaje kao višegodišnjeg projekta ukupne vrijednosti od 20 miliona eura kao i tenderske procedure za rekonstrukciju magistralnog puta Ribarevine - Bijelo Polje vrijednosti preko 2,3 miliona eura. Posredstvom Direkcije javnih radova sprovodi se modernizacija i rekonstrukcija lokalnih puteva u većini opština ovog regiona. Istovremeno se sprovode radovi na projektima remonta i modernizacije željezničke infrastrukture na Sjeveru za koje će se u 2017. godini opredijeliti značajna sredstva kroz podršku Evropske investicione banke i iz evropskih fondova.

Vjerujem da smo svi saglasni da se ne može govoriti ni o kakvom napretku i razvoju bez dobre saobraćajne infrastrukture i s toga cijenim izuzetno značajnim navedene aktivnosti. Već sam ranije kazao, a ovdje hoću da ponovim, želim da svaki cent predviđen kapitalnim budžetom bude potrošen. Možda je utopija, ali jeste namjera, štedjećemo na potrošnji, ali nikako na razvoju. U oblasti poljoprivrede kao jedne od ključnih, u oblasti za održivi razvoj Sjevera iz Agro budžeta očekuje se snažna podrška poljoprivrednicima sa Sjevera, jer želimo da ojačamo njihovu sposobnost da koriste novac ne samo iz Agro budžeta već i ostalih programa, poput IPARD - like programa za jačanje prerađivačkih kapaciteta u poljoprivredi. Na ovu temu gotovo svakog dana razgovaram sa potpredsjednikom Simovićem i potpredsjednikom Husovićem nastavićemo svakog dana da na ovom pitanju razgovaramo jer ovdje i osjećam i vidim i očekujem ozbiljne rezultate i ozbiljan napredak i novi kvalitet života na Sjeveru.

Još jedan važan preduslov za razvoj jeste veća zaštita životne sredine ovog regiona. U tom smislu u 2017. godini su nastavljene aktivnosti uspostavljanja sistema upravljanja čvrstim otpadom, izgradnji kanalizacione mreže, /prekid/ otpadnih voda u Beranama, izgradnji i rekonstrukciji lokalnih vodovoda i tako dalje. Ovdje već znate da smo donijeli odluku o zabrani izlaza drvne građe van Crne Gore. To će prije svega naravno doprinijeti rastu i mogućnosti većem potencijalu domaće industrije, drvoprerađivačke industrije, ali to štiti prije svega dobra koja imamo na Sjeveru kao ukupno dobro Crne Gore, sa jedne strane, i sa druge strane zabranili smo ili smo privremeno uveli monitoring na eksploataciju pijeska i šljunka iz naših vodnih vodotoka. Na Sjeveru su oni takođe veoma važni sa ukupnog aspekta, aspekta očuvanja životne sredine, a naravno i tako očuvanih rijeka valorizacije turističkih i svih ukupnih potencijala koje Sjever ima.

U oblasti energetike nastavljene su aktivnosti na unapređenju elektroprenosne mreže u više opština sjevera, kao i aktivnosti investitora na izgradnji malih hidroelektrana. U okviru jačanja konkurentnosti i inovacija Vlada Crne Gore je u vremenu sprovođenja fiskalne konsolidacije kombinacijom mjera ekonomske politike nastavila sa obezbjeđivanjem podsticaja za realni sektor koji predstavlja osnovu jačanja proizvodne baze ekonomije i povećanja zaposlenosti, naročito na Sjeveru. Tako su nastavljene aktivnosti na realizaciji programa usmjerenih na modernizaciji proizvodnje i povećanja konkurentnosti malih i srednjih preduzeća. Istovremeno posredstvom Investiciono - razvojnog fonda Crne Gore u ovoj godini je predviđena kreditna podrška malim i srednjim preduzećima od preko 120 miliona eura od čega bi se 1/3 trebala realizovati u Sjevernom regionu sa povoljnom kamatnom stopom na kredite odobrene privrednicima iz ovog regiona i sa nekim drugim olakšavajućim procedurama koje smo obezbijedili u komunikaciji sa Investiciono - razvojnim fondom.

Dakle, Vlada je stvorila pretpostavke za obezbjeđivanje podsticaja za investicije od preko 250 hiljada eura kojima se otvara najmanje deset novih radnih mjesta u cilju povećanja konkurentnosti i ukupne proizvodnje na Sjeveru. Naročito u prerađivačkoj industriji usluga. Ove aktivnosti doprinijeće i razvoju turizma na Sjeveru komplementarno sa ulaganjima Vlade u razvoj

skijaškog turizma kroz poboljšanje infrastrukture na skijalištima Smiljača u Bijelom Polju, ... u Mojkovcu, Kolašin 1600, Hajli u Rožajama i Durmitoru na Žabljaku, za koja je iz kapitalnog budžeta za 2017. godinu izdvojeno oko 10 miliona eura. Takođe, kapitalnim budžetom za 2017. godinu predviđeno je i 720 hiljada eura za realizaciju aktivnosti na valorizaciji Đalovića pećine u Bijom Polju.

Za podsticanje inkluzivnog rasta Sjevernog regiona Vlada Crne Gore u posebnom fokusu ima mjere u oblasti obrazovanja, odnosno razvoja ljudskih resursa kao i unapređenje zdravstvene, sportske i ostale društvene infrastrukture. Juče sam razgovarao sa ministrom zdravlja kako da to ubrzamo kada su u pitanju novoosnovane opštine u Gusinju i Petnjici. U tom smislu nastavlja se izgradnja infrastrukture u oblasti obrazovanja kroz aktivnosti otpočinjanja radova na izgradnji vrtića u Pljevljima i rekonstrukciji vrtića u Rožajama, rekonstrukciji dijela objekata Osnovne škole u Baču u Rožajama, izgradnji objekta Osnovne škole u Gukama u Pljevljima i tako dalje. Takođe, u fokusu su i mjere na izgradnji i rekonstrukciji sportskih terena i sala.

Poštovani poslanici, kako se iz prethodno navedenog može zaključiti Vlade kroz projekte koji se ove godine realizuju na Sjeveru pokazuje punu posvećenost stvaranju preduslova za smanjenje regionalnih razlika i poboljšanje životnog standarda u najmanje ravijenim područjima zemlje. Činjenica je da ostvreno povećanje broja, zaposlenost i rast prosječne zarade na Sjeveru u 2016. godini idu u prilog ostvarenju osnovnog razvojnog cilja kada je riječ o ovom regionu. Iako je migracija iz Sjevernog regiona u Središnji i Primorski višedecenijska karakteristika kretanja stanovništva unutar Crne Gore negativni migracioni saldo Sjevernog regiona se ipak smanjuje iz godine u godinu. Takođe, želio bih da podsjetim da članovi Vlade na čelu sa mnom kroz redovne posjete sjeveru i u direktnom razgovoru sa studentima, privrednicima, domaćinima i svim građanima na osnovu njihovih potreba sagledavaju mogućnosti proširenja mjera razvojne politike. Zbog svega ovoga očekujem da će navedene mjere ravnomjernog regionalnog razvoja i u narednom periodu doprinijeti ubrzanom razvoju ovog regiona, a na taj način i umanjenju unutrašnjih migracija i odlazaka na rad u inostranstvo o kojima ste govorili u obrazloženju Vašeg pitanja. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 13:56:30)

Hvala predsjedniče Vlade.
Izvolite, komentar ima poslanik Lazović.

VUJICA LAZOVIĆ (26.04.17 13:56:36)

Hvala, predsjedniče na cjelovitom i rekao bih kvalitetnom odgovoru. Raduje činjenica što je Vlada Crne Gore maksimalno posvećena problemu regionalnog razvoja i što će u 2017. godini, a nadam se i narednih godina biti izdvojena značajna sredstva u okviru kapitalnog budžeta kako bi se pomogle određene investicije za koje računamo da će nam pomoći u smanjenju tih regionalnih razlika i doprinijeti razvoju Sjevera. Kapitalni projekti kao što znate svoju punu valorizaciju imaju tek onog momenta kada budu završeni tako da to možemo očekivati za nekoliko godina. Dobro je što se radi putna infrastruktura i slažem se sa Vama bez putne infrastrukture nema razvoja i nema regionalnog razvoja. Ono što je takođe dobro, što sam uočio u Vašem odgovoru, jeste što Vlada prepoznaje obrise integralnog paketa mjera namijenjenog Sjeveru. Dakle, nijesu sve kapitalni projekti, putevi i saobraćajnice, nego to mora da bude jedan integralni paket mjera i u tom smislu svakako veoma je bitno pronaći dobar model za valorizaciju prirodnih resursa sa kojima se hvalimo i koje gore imamo. Dakle, kada je u pitanju voda, kad su u pitanju mineralne sirovine, kad su u pitanju poljoprivredne površine i kad su u pitanju šume. Evo, mi Socijaldemokrate smo predložili da se formira preduzeće crnogorske šume koje bi gazdovalo i upravljalo u ime države na jedan socijalno odgovoran, na jedan ekološki osjetljiv i ekonomski efikasan način tim značajnim i veoma, rekao bih, kvalitetnim resursom sa kojim Crna Gora raspolaže.

Takođe, prateća infrastruktura u dijelu obrazovanja svakako mora da podrazumijeva ono što smo u prethodnom periodu i radili, ali još uvijek nemamo dobre i kvalitetne rezultate do kraja, a

to je preduzetničko obrazovanje. I ne samo preduzetničko obrazovanje, gledao sam u programu regionalnog razvoja Slovenije, znate li čemu su najveću pažnju posvetili - obrazovanju učitelja. Dakle, od osnovne škole u tim nerazvijenim područjima učitelji trebaju da kod djece utkaju taj put preduzetništva, stvaralaštva, rada itd. i to je veoma bitno da na neki način mi postupimo. Uostalom, kad ljude koji hoće gore da žive, rade i stvaraju pitate, oni kažu treba nam kvalitetna škola gdje bi djeca naša mogla da idu u školu i treba nam dobra zdravstvena zaštita da za svaku sitnicu ne trčimo do nekog centra, da li je to centar na sjeveru ili centar Crne Gore kako bi rješavali ta pitanja.

I znate šta danas još traže od mene, jedan komšija stočar koji ima preko 300 ovaca, prije neki dan, prijatno iznenadio kad je od mene tražio jednu uslugu, ja sam sad mislio u tom crnogorskom maniru da to bude usluga neke druge prirode, kvalitetan i konforan internet. Dakle, to je danas isto postao jedan resurs koji je neophodan ukoliko govorite o regionalnom razvoju.

Potpredsjednik Vlade Simović, na osnovu dugogodišnjeg iskustva zna da je česti vapaj i za otkup poljoprivrednih proizvoda. Ljudi su spremni da se bave poljoprivrednom proizvodnjom, ali znate ako jedne godine doživite situaciju da ne možete to da prodate, onda vi nemate ni kapaciteta i kondicije da izdržite sljedeće godine da idete sa sličnim zasadima ili sličnom proizvodnjom i to je veoma bitno.

I u konačnom, ne posljednje nego možda i prvo, jesu odgovarajući preferencijali i stimulaturna kreditna politika. Slažem se da Investiciono razvojni fond i ne samo Investiciono razvojni fond nego i druge institucije koje su u našoj državnoj organizaciji bile zadužene za podsticaj razvoja preduzetništva na Sjeveru Crne Gore na tom polju u prethodnom periodu uradili određene stvari, ali mislim i ponovo ponavljam program Socijaldemokrata Crne Gore da pod hitno treba formirati razvojnu banku koja bi na jedan agresivniji način se posvetila razvoju Sjevera i nerazvijenog dijela Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.04.17 14:00:50)

Hvala Vam poslaniče Lazoviću.

Da li želite komentar, odgovor na komentar.

Obostrano slaganje i poslanika Lazovića i premijera Markovića.

Ovim smo završili sjednicu posvećenu Premijerskom satu.

Zahvaljujem premijeru, članovima Vlade, poslanicama i poslanicima. Hvala vam.